

34 năm thảm sát Thiên An Môn - 1



Trung cộng và thế giới

*Giấc Nam Kha khéo bất bình,
Bừng con mắt dậy, thấy mình ... tan hoang !*

16/06/2023

1. Thảm sát Thiên An Môn : 34 năm Bắc Kinh "chiếm đoạt ký ức tập thể" của người dân Trung Quốc
2. 34 năm thảm sát Thiên An Môn : Chính quyền Hồng Kông trấn áp người tưởng niệm
3. Hồng Kông: Lãnh sự quán nước ngoài kỷ niệm thảm sát Thiên An Môn, bắt chấp Bắc Kinh ngăn cấm
4. Hồng Kông: bức tượng tưởng niệm các nạn nhân Thiên An Môn bị tháo dỡ
5. Thiên An Môn: Bắc Kinh nỗ lực xóa ký ức Hồng Kông
6. Thiên An Môn trong những ca khúc nhạc rock bị cấm tại Trung Quốc
7. Tưởng niệm Thiên An Môn : Người dân Hồng Kông sẽ không bỏ cuộc

Thảm sát Thiên An Môn : 34 năm Bắc Kinh "chiếm đoạt ký ức tập thể" của người dân Trung Quốc

Đăng ngày: 10/06/2023 - 13:38

Capture à partir de : rfi.fr

Chủ Nhật 04/06/2023 là đúng 34 năm sau vụ thảm sát đẫm máu tại quảng trường Thiên An Môn, Bắc Kinh, hồi năm 1989, cướp đi mạng sống của hơn 1000 người biểu tình ôn hòa.



Ảnh tư liệu: Quảng trường Thiên An Môn, Bắc Kinh ngày 06/06/1989 sau vụ đàn áp phong trào biểu tình. Manny CENETA / AFP

Trên thế giới, lễ tưởng niệm vụ thảm sát Thiên An Môn diễn ra tại nhiều nơi như Nhật Bản, Úc, Mỹ. Ở Tại Luân Đôn, sự kiện Thiên An Môn đã được tái hiện tại Quảng trường Trafalgar. Trong khi đó, ở Đài Loan, vở kịch “*Ngày 35 tháng Năm*” của tác giả Hồng Kông Candace Chong, được công diễn ở tại một nhà hát của Đài Bắc. Một lễ tưởng niệm cũng được tổ chức ở quảng trường Tự Do, trung tâm Đài Bắc, quy tụ được nhiều người dân Đài Loan và các nhà tranh đấu cho Tây Tạng hay Hồng Kông.

Ngược lại, ngay chính tại Trung Quốc, không chỉ cấm mọi hoạt động tưởng niệm, mà chính quyền Bắc Kinh còn xóa sạch mọi dấu vết của sự kiện Thiên An Môn. Mọi thảo luận về đề tài này trên các mạng xã hội bị kiểm duyệt có hệ thống. Sách giáo khoa lịch sử không hề đề cập đến vụ thảm sát năm 1989. Cầu Tứ Thông (Sitong) ở Bắc Kinh, nơi xảy ra một cuộc biểu tình hiếm hoi chống Tập Cận Bình hồi mùa thu năm 2022, bị lực lượng an ninh theo dõi nghiêm ngặt để tránh sự việc tương tự tái diễn.

Từ Bắc Kinh, thông tin viên Stéphane Lagarde cho biết thêm về tình hình :

« *Ngọn nến ảo mà Đại sứ quán Đức tại Trung Quốc thả sáng trên tài khoản mạng xã hội Vi Bác (Weibo) của họ hôm Chủ Nhật (04/06)*

không duy trì được lâu. Cũng giống như những ngọn nến tưởng niệm khác được đăng trực tuyến, ngọn nến của Đại sứ quán Đức đã bị các nhà kiểm duyệt dập tắt ngay lập tức. Lực lượng kiểm duyệt là những người làm mọi chuyện để bảo đảm rằng không có bất cứ điều gì ám chỉ đến sự kiện Thiên An Môn, thậm chí cả cụm từ ngày 04 tháng 06, nay được gọi tránh đi là ngày 35 tháng 05, cũng không được xuất hiện trên mạng.

Nhưng luật sư Đằng Bưu (Teng Biao), trả lời đài RFI, nhận định là sau 34 năm cưỡng đoạt ký ức tập thể, nhưng chính quyền vẫn chưa thể xóa bỏ hoàn toàn ký ức về « ngày 35 tháng 5 » : « Chính phủ Trung Quốc đã tăng cường, củng cố các hoạt động kiểm duyệt và nỗ lực tuyên truyền. Nhiều người dân Trung Quốc, đặc biệt là giới trẻ, ngày nay không biết chuyện gì đã xảy ra vào năm 1989. Họ cũng không biết chuyện gì đã xảy ra ở Hồng Kông, Tây Tạng và Tân Cương. Nhưng tôi không nghĩ chính quyền có thể xóa bỏ hoàn toàn ký ức tập thể. Bởi vì đó là thời điểm quan trọng đối với rất nhiều người Trung Quốc, đến mức họ không quên vụ thảm sát Thiên An Môn ».

Nhiều nhà bất đồng chính kiến đang bị giam giữ, chẳng hạn như ông Hứa Chí Vĩnh (Xu Zhiyong), năm nay lại kêu gọi tuyệt thực hoặc ít nhất là nhịn ăn vào ngày 04/06 để tưởng niệm sự kiện Thiên An Môn. Nhưng ngoài các hành động cá nhân, các cuộc biểu tình công khai là không thể. Lực lượng kiểm duyệt làm mọi việc để tránh xảy ra chuyện như hồi năm ngoái, khi một chiếc bánh gateau hình xe tăng, gợi nhớ đến những chiếc xe tăng trên quảng trường Thiên An Môn, xuất hiện trực tiếp trong chương trình của một người nổi tiếng và có ảnh hưởng trên mạng xã hội ».

Nhìn đến đặc khu hành chính Hồng Kông, theo luật an ninh mới mà Bắc Kinh áp đặt cho thành phố, mọi hoạt động tưởng niệm sự kiện Thiên An Môn cũng bị cấm tuyệt đối. Cảnh sát tăng cường giám sát an ninh tại công viên Victoria, nơi mọi năm vẫn diễn ra các hoạt động tưởng niệm quy tụ đông đảo người dân. Hôm 04/06, hơn 20 người, đa phần là các gương mặt của phong trào ủng hộ dân chủ, đã bị bắt giữ vì những cáo buộc có “hành vi gây mất trật tự ở lối đi công cộng”, “gây rối trật tự công cộng”, “hành động với mưu đồ nổi loạn” ...

34 năm thảm sát Thiên An Môn : Chính quyền Hồng Kông trấn áp người tưởng niệm

Đăng ngày: 04/06/2023

Capture à partir de : rfi.fr

[Thùy Dương](#)

Hôm nay, 04/06/2023, đúng 34 năm sau vụ thảm sát đẫm máu tại quảng trường Thiên An Môn, Bắc Kinh, hồi năm 1989, chính quyền Hồng Kông đã điều nhiều cảnh sát tới một công viên thành phố, nhằm ngăn chặn các nỗ lực tưởng niệm của người dân thành phố. Một số người đã bị bắt giữ.



Sinh viên Trung Quốc hò hét sau khi vượt qua hàng rào phong tỏa của cảnh sát trong cuộc tuần hành ủng hộ dân chủ, tiến tới Quảng trường Thiên An Môn, Bắc Kinh, ngày 4 tháng 5 năm 1989. (Ảnh AP/S. Mikami) AP - S.MIKAMI

Hôm nay 04/06/2023, cảnh sát Hồng Kông đã bắt giữ nhà ủng hộ dân chủ Hồng Kông, Alexandra Wong, nổi tiếng với tên gọi « *Mamie Wong* ». 5 người khác cũng bị bắt tại khu trung tâm Causeway Bay. Hôm qua, cảnh sát Hồng Kông cũng đã tiến hành một cuộc bố ráp quy mô lớn ở công viên Victoria và khu vực lân cận, bắt giữ một số nghệ sĩ đường phố, kể cả những người dường như không làm điều gì đặc biệt. Tối hôm qua, theo thông báo của cảnh sát, có 4 người bị bắt giữ vì có “*hành vi gây mất trật tự ở lối đi công cộng*” và “*hành động vì mục đích nổi loạn*”. Bốn người khác bị bắt vì “*gây rối trật tự công cộng*”.



Ngày 04/06/1989, thường dân leo lên xe tăng gần đại lộ Chang'an tại Bắc Kinh. AP - Jeff Widener

Ở Trung Quốc đại lục, cho đến nay chính quyền vẫn luôn cấm mọi hoạt động tưởng niệm [vu thảm sát Thiên An Môn 04/06/1989 cướp đi mạng sống của hơn 1.000 người biểu tình ôn hòa](#). Hồng Kông, mà Vương quốc Anh trao trả cho Trung Quốc vào năm 1997, trong suốt nhiều năm, vẫn là thành phố duy nhất của Trung Quốc tổ chức thấp nền tưởng niệm Thiên An Môn vào ngày 04/06 hàng năm.

Nhưng kể từ năm 2020, Bắc Kinh đã áp đặt luật an ninh quốc gia mới đối với đặc khu hành chính Hồng Kông, bịt miệng mọi tiếng nói phản kháng, dập tắt các cuộc biểu tình, và cấm các buổi canh thức, quy tụ hàng chục ngàn người nhân dịp 04/06 ở công viên Victoria, ở trung tâm thành phố. Theo AFP, năm nay, thay cho cuộc tập hợp đông người tưởng niệm trong công viên, là một hội chợ thương mại về các sản phẩm nhập từ Trung Quốc đại lục, do các nhóm thân Bắc Kinh tổ chức, kéo dài đến ngày mai 05/06, để kỷ niệm 26 năm ngày Hồng Kông được trao trả cho Trung Quốc.

Ở Trung Quốc đại lục, mọi dấu vết của sự kiện Thiên An Môn đều đã bị chính quyền xóa sạch. Sách giáo khoa lịch sử không hề đề cập đến sự kiện Thiên An Môn. Các cuộc thảo luận trên mạng về chủ đề này

cũng bị kiểm duyệt một cách có hệ thống. Năm nay, cảnh sát Trung Quốc đặc biệt theo dõi một địa điểm tiêu biểu cho cuộc biểu tình hiếm hoi chống đối chế độ Tập Cận Bình xảy ra hồi mùa thu năm ngoái : cầu Tứ Thông (Sitong) ở Bắc Kinh. Để đề phòng sự việc lặp lại, cảnh sát hôm nay được triển khai quanh cây cầu này.

Nhìn ra thế giới, lễ tưởng niệm vụ thảm sát Thiên An Môn dự kiến diễn ra tại Nhật Bản, Sydney (Úc), New York (Mỹ). Tại Luân Đôn (Anh), sự kiện Thiên An Môn sẽ được tái hiện tại Quảng trường Trafalgar. Tại Đài Loan, vở kịch mang tên “Ngày 35 tháng Năm”, của tác giả Hồng Kông Candace Chong, được công diễn vào hôm nay 04/06 tại một nhà hát của Đài Bắc.

Hồng Kông: Lãnh sự quán nước ngoài kỷ niệm thảm sát Thiên An Môn, bất chấp Bắc Kinh ngăn cấm

Capture à partir de [rfi.fr](https://www.rfi.fr)

Đăng ngày: 05/06/2022 - 13:29

[Trong Thành](#)

Năm nay, chính quyền Trung Quốc tiếp tục ngăn cấm các hoạt động tưởng niệm vụ thảm sát Thiên An Môn ngày 04/06/1989 tại Hồng Kông. Sở Ngoại Vụ Hồng Kông lần đầu tiên yêu cầu các lãnh sự quán nước ngoài tránh bày tỏ thái độ trong dịp kỷ niệm này. Tuy nhiên, cảnh báo của Bắc Kinh đã không có kết quả.



Tổng lãnh sự quán Mỹ tại Hồng Kông thắp nến trên cửa sổ tưởng niệm sự kiện Thiên An Môn, ngày 04/06/2022. AP - Kin Cheung

Thông tin viên Stéphane Lagarde tường trình từ Bắc Kinh:

“Lời kêu gọi của các nhà chức trách Trung Quốc không những đã không bị phớt lờ, mà ngược lại, còn khuyến khích trí tưởng tượng của quản trị viên mạng các cơ quan đại diện ngoại giao nước ngoài ở Hồng Kông. Tiêu biểu nhất cho cách bày tỏ quan điểm phản đối gián tiếp là của lãnh sự quán Ba Lan. Trên Facebook, đại diện ngoại giao Ba Lan đã nhắc lại rằng rằng đất nước này là nhà sản xuất nển lớn nhất của Liên Hiệp Châu Âu.

Mười hai dòng về lịch sử ngành sản xuất chân đèn nển ở nước này, cùng với nhiều biểu tượng cảm xúc “hình ngọn nển”. Biểu tượng “nển” – một cách tưởng niệm các nạn nhân vụ thảm sát Thiên An Môn Mùa Xuân 1989 - vốn bị hệ thống kiểm duyệt của chính quyền Trung Quốc ngăn chặn trên các mạng xã hội.

“Nển” cũng có mặt trên tài khoản Twitter của Phái bộ Liên Hiệp Châu Âu tại Hồng Kông. Đây là điều mà các nhà chức trách Trung Quốc hoàn toàn không muốn xảy ra. Thái độ của các lãnh sự quán châu Âu và Hoa Kỳ, vào dịp kỷ niệm năm 2021, vẫn còn khiến Bắc Kinh tức giận. Vào thời điểm đó, các cơ quan đại diện ngoại giao phương Tây đã thả nển trên cửa sổ. Bắc Kinh đã cáo buộc “đùa với lửa”.

Hôm qua, thứ Bảy, đúng vào dịp kỷ niệm thảm sát Thiên An Môn, ngoại trưởng Mỹ Antony Blinken tiếp tục khẳng định : “Cuộc đấu tranh cho dân chủ và tự do tiếp tục tại Hồng Kông”.

Về phần mình, sở Ngoại Vụ Hồng Kông tố cáo một “thủ đoạn chính trị”. Các phương tiện truyền thông nhà nước ở Trung Quốc dĩ nhiên giữ im lặng trong dịp kỷ niệm thảm sát Thiên An Môn. Ngay cả “ngày Lục Tứ” (tức ngày mừng 4 tháng Sáu, ngày diễn ra vụ thảm sát) cũng bị kiểm duyệt trên các phương tiện truyền thông và mạng xã hội. Thay vào đó, báo chí Trung Quốc nhấn mạnh đến những vụ giết người hàng loạt hoặc nạn nhân của bạo lực ở Hoa Kỳ”.

Dựng tượng tưởng niệm vụ Thiên An Môn tại Đài Loan

Nhiều người dân Đài Loan cũng tập hợp tối hôm qua, 04/06, tại Quảng trường Tự Do, thủ đô Đài Bắc, để tưởng niệm những người tranh đấu vì dân chủ, nạn nhân của cuộc đàn áp ở Thiên An Môn. Nhân dịp này, các nhà tranh đấu Đài Loan đã đưa đến Quảng trường Tự do bản sao bức tượng đài nổi tiếng “Pillars of Shame” (hay Tượng đài của sự ô nhục), tưởng niệm các nạn nhân vụ thảm sát.

Tượng đài “*Pillars of Shame*” đặt tại Hồng Kông đã bị chính quyền Trung Quốc phá hủy cuối năm 2021. Tượng đài là sáng tác của nghệ sĩ điêu khắc Đan Mạch Jens Galschiøt, lần đầu tiên được dựng lên tại công viên Victoria, Hồng Kông, năm 1997, nhân dịp 8 năm vụ thảm sát.

Hồng Kông: bức tượng tưởng niệm các nạn nhân Thiên An Môn bị tháo dỡ

Trong một tuyên bố được thông báo vào sáng hôm nay 23/12/2021, ban quản lý Đại học Hồng Kông tuyên bố đã “tháo dỡ” và “di dời” The Pillar Of Shame, một công trình điêu khắc tưởng niệm các nạn nhân của vụ thảm sát ở quảng trường Thiên An Môn vào ngày 4 tháng 6 năm 1989. Qua việc tháo dỡ bức tượng, đảng Dân chủ Hồng Kông lo ngại đây là bước tiếp theo trong việc chấm dứt các quyền tự do ở Hồng Kông, kể từ khi Bắc Kinh thiết lập luật an ninh quốc gia.

Đăng ngày: 23/12/2021 - 11:33

Nguồn: rfi.fr



Bức tượng tưởng niệm các nạn nhân vụ đàn áp Thiên An Môn năm 1989, tại trường Đại Học Hồng Kông. Ảnh chụp ngày 21/10/2021. AFP - PETER PARKS

Phan Minh

Từ Bắc Kinh, thông tin viên Stéphane Lagarde tường trình :

Các rào chắn màu cam và tấm nhựa lớn màu trắng để che khuất công việc tháo dỡ tác phẩm điêu khắc Đan Mạch bằng đồng và bê tông cao 8 mét này, theo nguồn tin của các phóng viên AFP có mặt tại đây từ 11 giờ đêm qua.

Các nhân viên bảo vệ đẩy lùi các camera xung quanh trường đại học. Ngay cả những người giao đồ ăn cũng không được tiến lại gần.

Mặc dù được thông báo từ trước, nhưng việc tháo dỡ được thực hiện vào ban đêm, tránh mọi người nhìn ngó. Bức tượng được bọc như một xác ướp, đã được cho vào một thùng chứa. Và sáng nay, những hàng rào vẫn bao quanh chỗ trống trải, nơi bức tượng bị tháo gỡ. Những ngọn nến và những thông điệp được đặt tại đây từ năm 1997 để tưởng nhớ các nạn nhân của cuộc đàn áp Thiên An Môn.

Theo ban lãnh đạo của trường, quyết định di dời bức tượng cũ kỹ - theo cách gọi của họ - được thực hiện trên cơ sở ý kiến pháp lý từ bên ngoài, theo đó, không ai "chính thức được phép trưng bày tác phẩm" ở đây.

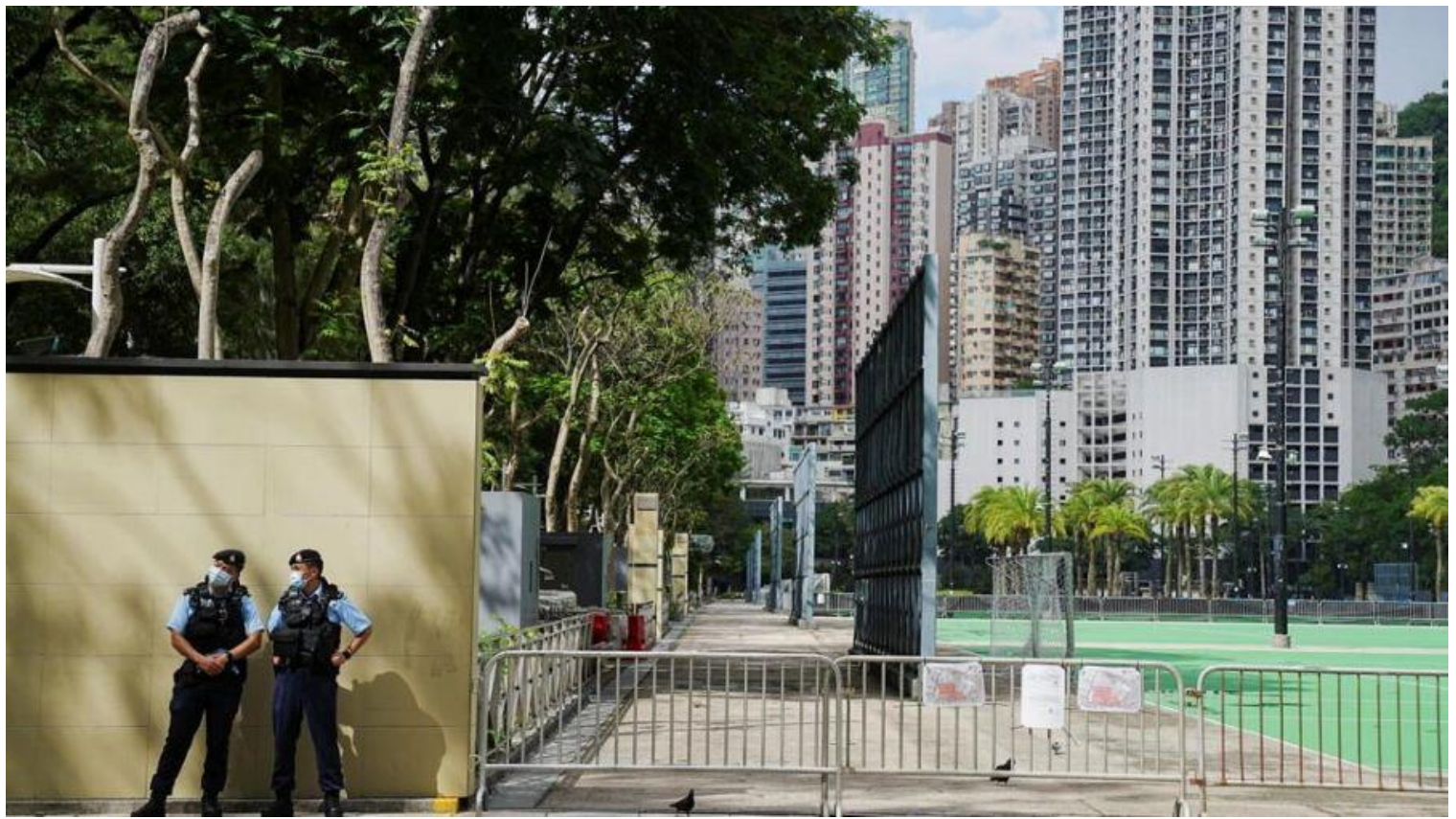
Vào lúc cuộc bầu cử lập pháp vừa diễn ra ở Hồng Kông, và chủ tịch Trung Quốc tiếp người đứng đầu cơ quan hành pháp Hồng Kông tại Bắc Kinh vào hôm qua để hoan nghênh bà đã "chấm dứt tình trạng hỗn loạn", thì các nhà ủng hộ dân chủ Hồng Kông sáng nay vẫn cố gắng tiếp tục cuộc chiến về ký ức trên mạng xã hội, cho lưu truyền hình ảnh « tank man » - một sinh viên cầm 2 chiếc túi đứng cản xe tăng tại Thiên An Môn, trên nền là những bức tường nhựa màu cam.

Thiên An Môn: Bắc Kinh nỗ lực xóa ký ức Hồng Kông

Capture à partir de :rfi.fr

[Đăng ngày: 04/06/2022 - 10:53](#)

Tại Hồng Kông, cảnh sát cảnh báo mọi hình thức tham gia tưởng niệm phong trào Thiên An Môn đều « bất hợp pháp » và có thể bị phạt đến 5 năm tù. Công viên Victoria đã bị đóng cửa từ hôm qua. Đây là nơi hàng năm hàng chục ngàn người tập hợp vào mỗi đêm mùng 4 tháng 6.



Cảnh sát gác một lối vào Công viên Victoria (Hồng Kông) trong dịp kỷ niệm 33 năm cuộc đàn áp phong trào đòi dân chủ tại Dân Hồng Kông thường tập hợp đông đảo tại Công viên Victoria ngày 4/6 để tưởng niệm các nạn nhân. REUTERS - LAM YIK

Cho đến năm 2020 Hồng Kông luôn tổ chức Đêm Canh Thức tưởng niệm các nạn nhân cuộc đàn áp đẫm máu trên quảng trường Thiên An Môn năm 1989. Nhưng từ hai năm nay, chính quyền Hồng Kông viện cớ khủng hoảng y tế để cấm tổ chức sự kiện này. Với sự chỉ đạo từ Bắc Kinh, mọi hình thức gọi lại ký ức phong trào sinh viên Trung Quốc đòi dân chủ càng lúc càng bị siết chặt, như giải thích của thông tin viên Florence de Changy tại Hồng Kông :

« Bối cảnh đã thay đổi triệt để từ hai năm nay. Luật An ninh Quốc gia đã được ban hành, thêm vào đó là các quy định về y tế tiếp tục hạn chế các cuộc tập hợp công cộng. Cùng với các biện pháp cấm đoán nói trên, cảnh sát Hồng Kông báo trước, dù chỉ đi một mình đến Causeway Bay tối nay, cũng đủ để bị bắt với lý do « tụ tập bất hợp pháp ». Thậm chí Bắc Kinh cảnh báo ngay cả các nhân viên ngoại giao đang hoạt động tại Hồng Kông vào ngày này không được đánh dấu sự kiện dưới bất kỳ một hình thức nào, thí dụ như là thắp một ngọn nến trên bệ cửa sổ của văn phòng. Bắc Kinh không chấp nhận ngay cả cử chỉ đó. Do vậy dân Hồng Kông chỉ còn cách tương kế tựu kế : họ hòa nhau mặc quần áo màu trắng thay vì màu đen đến biểu thị cảnh tang tóc. Mọi người kêu gọi « đi tản bộ » chung quanh công viên

Victoria. Một số khác mua sẵn vé xi-nê để có cái cớ đi ra ngoài, trong trường hợp họ bị câu lưu.

Tại một trong những trường đại học danh tiếng nhất ở Hồng Kông, sinh viên đã phát tán trong ký túc xá những bức tượng nhỏ xíu in bằng ảnh ba chiều nữ thần Dân Chủ, biểu tượng của phong trào đấu tranh sinh viên Trung Quốc hồi 1989. Sáng kiến này được đưa ra vào lúc cảnh sát Hồng Kông tìm đủ mọi cách xóa tất cả những vết tích trong ký ức mà trong 30 năm liên tiếp Hồng Kông đã gìn giữ một cách tài tình ».

Mỹ : Vinh danh người tranh đấu Thiên An Môn bằng cách tiếp tục bảo vệ nhân quyền khắp nơi

Trên mạng xã hội Twitter, bị cấm tại Trung Quốc, ngoại trưởng Hoa Kỳ Antony Blinken viết : *« Cho dù những tượng đài tưởng niệm có bị xóa bỏ và những nỗ lực gột tẩy lịch sử, chúng ta vẫn tiếp tục vinh danh những người biểu tình can đảm (...) đã đấu tranh ôn hòa đòi dân chủ trên quảng trường Thiên An Môn ».* Để vinh danh những người ấy, *« chúng ta hãy tiếp tục bảo vệ nhân quyền ở bất cứ nơi nào mà chúng bị đe dọa ».*

Ân Xá Quốc Tế phối hợp tổ chức khoảng 20 buổi lễ canh thức ở khắp nơi trên thế giới vì *« công lý và thể hiện đoàn kết với Hồng Kông ».*

Thiên An Môn trong những ca khúc nhạc rock bị cấm tại Trung Quốc

Capture à partir de : rfi.fr

Đăng ngày: 05/06/2019 - 10:37

Suốt 30 năm, sự kiện Thiên An Môn trở thành cụm từ « húy » tại Trung Quốc. Càng đến ngày 04/06 kỉ niệm vụ thảm sát những người đấu tranh đòi dân chủ trên quảng trường Thiên An Môn năm 1989, bộ máy kiểm duyệt Trung Quốc càng hoạt động hết công suất. Âm nhạc không phải là trường hợp ngoại lệ !



Ca sĩ nhạc rock Trung Quốc Lý Chí (Li Zhi) trong một buổi biểu diễn. Ảnh chụp màn hình YouTube.RFI / Tiếng Việt

Lý Chí (Li Zhi), một ca sĩ nổi tiếng trong làng nhạc rock Trung Quốc, biến mất một cách bí ẩn từ tháng 02/2019 mà theo một bài viết của AP ngày 03/06, « *những nghệ sĩ dám nói về Thiên An Môn bị đẩy vào bóng tối* ». Sau hai ca sĩ nhạc rock đàn anh Thôi Kiệt (Cui Jian) và Hà Dũng (He Yong), Lý Chí dám đề cập về vụ thảm sát Thiên An Môn trong một số bài hát của mình.

Vẫn hãng tin AP, vào đầu tháng 04/2019, đưa tin « *Một nghệ sĩ bị Sở Văn hóa và Du lịch tỉnh Tứ Xuyên cấm lưu diễn 23 buổi* » trên địa bàn tỉnh vì có « *các hành động không phù hợp* ». Công chúng bắt đầu chú ý và liên hệ đến việc Lý Chí mất tích từ hồi tháng Hai sau khi anh đăng một tấm ảnh chụp đang được truyền nước trong một bệnh viện.

Theo Hermine Roumilhac, phóng viên của ban tiếng Hoa đài RFI, Lý Chí chỉ nổi tiếng và có ảnh hưởng trong giới nhạc rock tại Trung Quốc, nhưng chính nhờ lệnh cấm trên, ca sĩ sinh năm 1978 được công chúng biết đến nhiều hơn :

« *Người ta khám phá ra rằng đây là một ca sĩ dấn thân và dám hát nhiều bài hát về vụ thảm sát trên quảng trường Thiên An Môn. Vì thế người ta cũng hiểu hơn về « các hành động không phù hợp » mà Lý Chí bị cáo buộc. Từ một ca sĩ không tên tuổi, Lý Chí bỗng trở thành một ngôi sao dù bị cấm biểu diễn ở Trung Quốc.*

Như nhận xét của nhiều nhà báo, các biện pháp kiểm duyệt, cấm đoán của chính quyền Trung Quốc lại càng giúp các nghệ sĩ bị kiểm duyệt trở nên nổi tiếng hơn. Lý Chí là một trường hợp như vậy. Nếu không có quyết định kiểm duyệt trên, rất ít người biết rằng ca sĩ nhạc folk rock đã sáng tác nhiều ca khúc về sự kiện Thiên An Môn ».

Ba bài hát gợi nhắc Thiên An Môn trong vòng kiểm duyệt

Ba bài hát của Lý Chí đề cập trực tiếp hoặc gián tiếp về Thiên An Môn thường được nhắc đến là *Dân tộc không cần tự do, Quảng trường, Mùa Xuân 1990...*

Trong bài thứ nhất [Dân tộc không cần tự do](#), Lý Chí hát : « Một người anh em đến tìm tôi, mang tiền và những câu chuyện tới. Cậu ấy vừa cười vừa nói : dân tộc không cần tự do vì chúng ta đang sống trong thời kỳ đẹp nhất, trong giai đoạn đẹp nhất. Có những người thăm lặng theo dõi, lại có những người chông chất hoài nghi về cuộc đời, nhưng tôi nghe thấy họ đồng thanh hô : Dân tộc không cần tự do ».

Hermine Roumilhac nhấn mạnh : « Nếu như nghe kỹ lời bài hát và âm điệu, chúng ta thấy bài hát mang vẻ chế giễu, mỉa mai. Đó là lời nói đùa khi cho rằng « Dân tộc không cần đến tự do ». Thực ra đó là cách Lý Chí nói rằng « người dân cần tự do ».

Bài hát thứ hai, *Mùa Xuân 1990*, nhắc đến kỷ niệm một năm ngày mất của một nữ sinh 17 tuổi : « Tối nay, chị gái của em, em nghĩ tới chị. Bạn bè của chị già đi, còn chị mãi ở tuổi 17 ».

Hermine Roumilhac cho rằng « lời bài hát hẩn nhắc đến cái chết của một ai đó trên quảng trường Thiên An Môn. Đó là cách để thể hiện tình yêu đối với những người đến quảng trường rồi không trở về. Trong bài hát, Lý Chí không nói chính xác về chuyện gì nhưng người nghe có thể đoán được qua tựa đề bài hát *Mùa Xuân 1990* rằng ai đó đã chết trên quảng trường Thiên An Môn ».

Bài hát thứ ba, [Quảng trường](#), trực tiếp nhắc đến quảng trường Thiên An Môn và phong trào sinh viên 1989. Lý Chí cố tình sử dụng những từ ngữ rất mạnh, gây sốc cho người nghe, nhưng để cảnh tỉnh thế hệ trẻ.

« Hôm nay, quảng trường này là mồ chôn tôi, bài hát này dành tưởng nhớ bạn. Bạn sẽ được giáo dục và bạn sẽ thành một người xấu, chỉ

biết ăn, uống, tiểu tiện, đại tiện. Bạn sẽ như một con vật, sẽ không biết cứu những người đang dần chết ».

Trong điệp khúc, có đoạn : « Giết nó đi ! Đâm cho nó thêm phát nữa ! Còn tôi, tôi không hề tin về điều này ! » Có thể là Lý Chí bắt chước giọng của một quân nhân quát những người biểu tình có mặt trên quảng trường Thiên An Môn.

Hermine Roumilhac kể tiếp : « Trong một buổi biểu diễn, khi bắt đầu đến bài Quảng trường, một người nào đó trong thính phòng hét lên : « Gọi xe cứu thương ! Gọi cứu thương ngay ! » Hình ảnh này làm liên tưởng tới đoạn video rất nổi tiếng về vụ thảm sát trên quảng trường Thiên An Môn, trong đó người ta thấy nhiều học sinh, sinh viên vừa kêu « Cứu thương ! Cứu thương ! » vừa mang người bị thương đến các xe cấp cứu nhưng hẳn đó có người bị chết trước khi được cấp cứu ».

Cả ba bài hát trên của Lý Chí xuất hiện vào khoảng năm 2015 và vẫn được hát trong các buổi biểu diễn nhỏ. Bỗng nhiên từ tháng 04/2019, tất cả các tài khoản mạng xã hội Weibo và WeChat của ca sĩ bị đóng. Các trang nghe nhạc trực tuyến xóa hết tất cả các bài hát của Lý Chí... không để lại bất kỳ dấu vết nào như Lý Chí chưa từng tồn tại. Hermine Roumilhac giải thích :

« Vì vào đúng đợt 30 năm sự kiện Thiên An Môn, hoặc là vì ca sĩ bị ai đó tố cáo, hoặc do Lý Chí bắt đầu có chút tiếng tăm. Nếu như chỉ hát trên sân khấu nhỏ khoảng 30 người, ca sĩ không có vẻ gì là nguy hiểm cho an ninh quốc gia. Nhưng giới trẻ bắt đầu biết đến anh. Ca sĩ nhạc rock có ít nhiều ảnh hưởng đến giới trẻ.

Trong một đoạn video mà tôi xem được, một số thanh niên đến xem Lý Chí biểu diễn, họ nói là nhờ Lý Chí, họ học được cách hiểu cuộc sống. Họ ủng hộ anh vì Lý Chí giúp họ nhận ra cuộc sống thực. Đúng là nhờ sự chân thành, với những ca từ trong bài hát của mình, Lý Chí dần trở thành người quan trọng đối với những người ủng hộ anh ».

30 năm Thiên An Môn, 30 năm nhạc rock bị cấm ở Trung Quốc

Xuất hiện tại Trung Quốc vào thời kỳ cải cách kinh tế trong những năm 1980 sau 10 năm khổ nhục dưới thời Cách Mạng Văn Hóa (1966-1976), nhạc rock gắn liền với một phần lịch sử Trung Quốc.

Hermine Roumilhac giải thích tiếp :

« Có nhiều người đi nước ngoài về hoặc sinh viên nước ngoài đến Trung Quốc du học đã mang vào đất nước nhiều dòng nhạc nước ngoài. Vì thế, trong các trường đại học, sinh viên được tiếp xúc với nhạc rock và bắt chước phong cách này, thành lập các nhóm nhạc rock. Ngay từ năm 1979 đã xuất hiện những nhóm rock đầu tiên trong nhiều trường đại học ở Bắc Kinh (Wan Li Ma Wang, Bu Dao Weng), sau đó là nhiều nhóm rock khác (Dalu Yuedui của người nước ngoài) ».

Trong một bài viết về « [Lịch sử chính trị của dòng nhạc punk-rock Trung Quốc](#) », nhà nghiên cứu Pháp Nathanael Amar nhận định nhạc rock trở thành công cụ phản kháng của sinh viên và thể hiện niềm hy vọng dân chủ cho cả một thế hệ trẻ.

Thôi Kiện (Cui Jian, sinh năm 1961), là một trong những ca sĩ dẫn thân thể hiện khát khao tự do của giới trẻ. Được mệnh danh là « người đỡ đầu cho nhạc rock Trung Quốc », chính Thôi Kiện giúp nhạc rock trở nên nổi tiếng ở Trung Quốc. Theo Hermine Roumilhac, các bài hát của anh rất nổi tiếng, trong đó phải kể đến bài [Tôi chẳng có gì](#) (1986), ghi dấu ấn trong làng nhạc rock Trung Quốc :

« Trong bài hát này, ông nói đến chuyện tình của một chàng trai và một cô gái. Chàng trai kể : « Tôi hỏi một cô gái, em có muốn đến với anh không ? » Cô gái cười trả lời tôi : « Ồ, anh chẳng có gì. Không tiền, không tự do ! ».

Thực ra, người ta có thể hiểu câu chuyện này theo nhiều cách khác nhau. Theo nghĩa đen, đó là một câu chuyện tình, nhưng cũng có một số phân tích cho rằng « cô gái » trong bài hát được ví như Trung Quốc, kiểu : Tôi sẵn sàng cống hiến hết mình cho đất nước, nhưng đất nước lại nói rằng tôi chẳng có gì để trao cho đất nước, vì thế đất nước không cho tôi gì hết, kể cả tự do ».

Qua những lời ca, Thôi Kiện gián tiếp thể hiện quan điểm của anh về cuộc sống và xã hội, về chính trị và tự do trong những năm 1980. Điều đặc biệt là Thôi Kiện đã hát ca khúc này, cùng với nhiều bài khác, trên quảng trường Thiên An Môn vào tháng 05/1989 khi phong trào sinh viên bắt đầu. Từ đó, *Tôi chẳng có gì* trở thành bài ca của cả một thế hệ trẻ Trung Quốc.

« Cũng từ đó, Thôi Kiện bị cấm, như nhiều nhóm nhạc rock khác. Lịch sử nhạc rock Trung Quốc chấm dứt cùng với sự kiện Thiên An Môn.

Họ bị cấm biểu diễn trước công chúng. Vì thế, họ chỉ biểu diễn nhỏ lẻ trong những quán bar hoặc tại sân khấu tư nhân. Rất nhiều nhóm bị tan rã. Thôi Kiện tiếp tục hát nhưng bị cấm tổ chức những chương trình biểu diễn lớn ».

Tưởng niệm Thiên An Môn : Người dân Hồng Kông sẽ không bỏ cuộc

Đăng ngày: 04/06/2021 - 15:52

Capture à partir de : rfi.fr

[Thùy Dương](#)

Cũng như nhiều tờ báo khác, Le Figaro hôm nay nói nhiều về thời sự nước Pháp. Nhìn ra quốc tế, hồ sơ được Le Figaro đặc biệt quan tâm là tại Israel lãnh đạo phe đối lập đã lập được liên minh nhằm loại thủ tướng Benjamin Netanyahu, cầm quyền từ 12 năm nay. Le Figaro chạy tựa trang nhất « *Tại Israel, Netanyahu một mình chống lại tất cả* ». Nhìn sang châu Á, đáng chú ý là bài viết nhân 32 năm vụ thảm sát Thiên An Môn tại Bắc Kinh, Trung Quốc năm 1989.



Luật sư Trâu Hạnh Đồng (Chow Hang Tung) thắp nến tưởng niệm vụ Thiên An Môn. Ảnh công bố ngày 03/06/2021. Luật Sư Trâu là thành viên ban lãnh đạo Liên minh Hồng Kông Ủng hộ các Phong trào dân chủ yêu nước. REUTERS - LAM YIK

Trong bài viết « *Vụ Thiên An Môn : Hồng Kông tưởng nhớ trong im lặng* », Le Figaro cho biết năm nay người dân Hồng Kông tưởng niệm sự kiện đau thương năm 1989 « *không nến, không diễn văn* » : Cảnh sát lấy lý do dịch bệnh Covid-19 đã cấm mọi cuộc tụ tập đông người

trong ngày hôm nay 04/06, ai vi phạm sẽ bị phạt tù 5 năm. Chính quyền cũng huy động hơn 3.000 cảnh sát để ngăn chặn các hoạt động tưởng niệm.

Bảo tàng duy nhất thế giới về vụ Thiên An Môn bị đóng cửa

Ông Richard Tsoi, thư ký Liên minh Hồng Kông Ủng hộ các Phong trào dân chủ yêu nước tại Trung Quốc, nhà tổ chức lễ canh thức tưởng niệm thường niên vụ Thiên An Môn, cho biết : « *Chúng tôi tổ chức lễ canh thức từ năm 1990 và đây là năm đầu tiên nhà chức trách không cấp giấy phép tổ chức. Rõ ràng là có những sự cân nhắc chính trị sau sự cấm đoán này* ».

Để lách lệnh cấm của chính quyền, Liên minh Hồng Kông Ủng hộ các Phong trào dân chủ yêu nước tại Trung Quốc (Hong Kong Alliance in Support of Patriotic Democratic Movements of China) đã tổ chức một cuộc triển lãm đặc biệt trong Bảo tàng ngày 04/06 của họ, bảo tàng duy nhất trên thế giới dành cho sự kiện Thiên An Môn. Người dân có thể đến bảo tàng đặt một bông hoa tưởng niệm các nạn nhân Thiên An Môn.

Nhưng đến hôm thứ Ba 01/06, cảnh sát đến ập đến bảo tàng và cho rằng bảo tàng chưa được cấp giấy phép. Ông Richard Tsoi khẳng định : « *Đây là điều chưa từng được nói tới. Bảo tàng mở cửa từ năm 2016 và chúng tôi chưa bao giờ gặp vấn đề với nhà chức trách* ». Kể từ hôm 01/06, bảo tàng 04/06 đã bị đóng cửa.

Mỗi người một cách tưởng niệm, dù bị cấm đoán

Theo Le Figaro, tuy bị chính quyền cấm đoán, nhưng nhiều người dân đặc khu hành chính vẫn dự định tưởng niệm vụ Thiên An Môn theo một cách riêng nào đó. Một cô gái 19 tuổi tên là Yan cho biết : « *Tối 04/06, tôi sẽ mặc áo đen, thắp nến ở nhà tôi và cầu nguyện cho các nạn nhân* ». Một người làm nghề quảng cáo, 54 tuổi, thì cho biết ông sẽ xuống phố và bật đèn điện thoại hướng lên bầu trời. Ông xúc động nói : « *Tôi không muốn nhớ đến những sự kiện này, nhưng tôi không thể quên được, chúng khắc sâu trong tâm trí tôi cứ như thể mọi chuyện mới vừa xảy ra hôm qua* ».

Còn cô Yan khẳng định : « *Chúng tôi có nghĩa vụ tưởng niệm vụ thảm sát này bởi chính phủ Trung Quốc đang tìm cách phủ nhận sự tồn tại của vụ thảm sát và rất nhiều thanh niên ở Trung Quốc thậm chí còn không biết chuyện gì đã xảy ra. Chúng tôi cần hành động để thảm kịch*

này sẽ còn được nhớ mãi ». Một thanh niên 16 tuổi mới đây mới biết đến sự kiện bi thương năm 1989 nghĩ rằng cần tiếp tục tưởng niệm vụ Thiên An Môn để người dân Hồng Kông ý thức được hơn về lịch sử của riêng họ và hiểu rằng cần phải đấu tranh để duy trì, gìn giữ hệ thống của riêng Hồng Kông nhằm đối phó với sự tấn công của đảng Cộng Sản Trung Quốc.

Nguy cơ đối với Liên minh Hồng Kông Ủng hộ các Phong trào dân chủ yêu nước

Từ vài tuần nay, nhiều chính trị gia thân Bắc Kinh và nhiều trí thức Trung Quốc thân chế độ ký kêu gọi giải tán Liên minh Hồng Kông Ủng hộ các Phong trào dân chủ yêu nước, với lý do tổ chức này đã kêu gọi lật đổ chế độ độc đảng ở Trung Quốc, tức là vi phạm Luật an ninh quốc gia mới mà Bắc Kinh áp đặt đối với Hồng Kông. Lật đổ chế độ độc đảng chính là một trong những mục tiêu đề ra trong Hiến chương của Liên minh Hồng Kông Ủng hộ các Phong trào dân chủ yêu nước tại Trung Quốc, bên cạnh việc đòi giải phóng cho các nhà bất đồng chính kiến Trung Quốc và buộc tội những người gây ra vụ thảm sát Thiên An Môn.

Tuy nhiên, thư ký Liên minh, ông Richard Tsoi, khẳng định tổ chức của ông sẽ không bao giờ từ bỏ mục tiêu bởi sau 32 năm, vẫn chưa có ai phải chịu trách nhiệm về vụ thảm sát Thiên An Môn. Ông nhấn mạnh Liên minh cần giữ gìn lực lượng cho những cuộc đấu sắp tới. Tuy nhiên, Le Figaro lo ngại Liên minh Hồng Kông Ủng hộ các Phong trào dân chủ yêu nước sẽ gặp nguy hiểm bởi hai trong số các nhà sáng lập tổ chức đã phải ra tòa, vì tổ chức các cuộc biểu tình hồi năm 2019. Bản thân ông Richard Tsoi cũng bị kết án 14 tháng tù treo vì những cáo buộc tương tự.

Giới trẻ Hồng Kông bị trấn áp nhưng không cam chịu

Tình hình Hồng Kông cũng là đề tài được báo Công giáo La Croix đặc biệt quan tâm. Đối với La Croix, việc hủy lễ tưởng niệm 32 năm vụ thảm sát Thiên An Môn vào hôm nay 04/06 khẳng định Hồng Kông đã chuyển thành chế độ độc tài. Mặc dù Luật an ninh quốc gia mới đã đè bẹp phe đối lập, nhưng các tín hiệu phản kháng vẫn còn cả ở trong và ngoài nước.

Cơ quan truyền thông Hồng Kông HKFP đưa tin đã có 107 vụ bắt giữ liên quan đến luật an ninh quốc gia mới, trong đó có vụ bắt ông trùm

truyền thông báo chí đối lập Jimmy Lai. Nhiều người cho La Croix biết giờ đây mỗi khi ra khỏi nhà tham gia sự kiện gì phải suy nghĩ kỹ xem có sự kiện đó có đáng để phải ngồi tù không.

Nhiều chính trị gia Hồng Kông, nhà bất đồng chính kiến đã phải rời khỏi thành phố. Một người giải thích lý do phải ra đi cho dù việc rời bỏ gia đình và bạn bè là điều rất khó khăn : « *Tôi không phải là số một trong danh sách, nhưng có nguy cơ bị truy tố với tội danh dẫn đến án tù chung thân* ». Những người này nghĩ rằng ủng hộ sự nghiệp tranh đấu dân chủ cho Hồng Kông ở nước ngoài sẽ hữu ích hơn là từ Hồng Kông.

Nhiều thanh niên bỏ rất nhiều tiền ra để có hộ chiếu BNO sang Anh Quốc. Honcques Laus, 19 tuổi, cho biết : « *Tôi tiếp tục chiến đấu. Tôi đã viết thư cho nhiều chính trị gia, kêu gọi thế giới dân chủ áp đặt các biện pháp trừng phạt nhắm vào các chế độ chuyên chế ở Hồng Kông và Trung Quốc* ». Trong số những chính trị gia nhận thư của thanh niên trên có ngoại trưởng Anh Dominic Raab, cựu ngoại trưởng Mỹ Mike Pompeo, lãnh đạo ngoại giao châu Âu Josep Borrell.